

JURIERUL CREȘTIN

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI DE KOLOZSVÁR-CLUJ — SZAMOSUJVÁR-GHERLA :-:

ASTORALĂ DE „ANUL NOU” 1944.

IULIU

*Din mila lui Dumnezeu și grația Sfântului Scaun Apostolic al Romei
Episcop român unit, Asistent al Tronului Pontifical,
Administrator Apostolic.*

Veneratului Cler și Iubitului popor credincios

„Dar și pace dela Dumnezeu Tatăl Nostru și dela Domnul Nostru Isus Hristos”.

Venerați Frați și

Preaiubiți Fii!

„Eu sunt lumina lumii, vestește Mântuitorul. Celce îmi urmează mie nu umblă în întunec ci are lumina vieții”.

Cale de lumină a deschis Isus Domnul neamului omenesc. Cale de viață. Celor ce zăceau în întunec și în umbra morții, lumină mare le-a sădit. Fiul lui Dumnezeu făcut om, lumină dumnezească s'a arătat lumii și s'a așezat pe sine cale de viață.

„*Eu sunt Calea, Adevărul și Vieța*”. Nu a vestit numai Evanghelia vieții dumnezești, ci a trăit vieța dumnezească în ființă și trup omenesc, pentru a fi vieța noastră de urmat. „*Intru Dânsul vieța era*”, spune Sf. Apostol și Evanghelist Ioan, „*și vieța era lumina oamenilor*”. A străbătut vieța pe pământ, dela leagănul iesiei până la patul de moarte, crucea, călcând cale de lumină pe pământ, deschizând cale de vieța tuturor sufletelor chemate la mântuire și la vieța.

Putând alege nenumărate căi de mântuire, a ales totuși, de bună voie, calea suferinței și a durerii, calea crucii. Pentru a fi aproape de durerea și suferința oamenilor, pe cari a venit să-i mântuiască. Din vieța Domnului Isus primim lumină pe calea vieții noastre, primim putere pentru pașii trudiți ai cărării noastre. Ne împărtășim din adevărul cuvintelor sfinte: „*Intru dânsul vieța era și vieța era lumina oamenilor*”. Vieța Domnului, lumina noastră. Sufletul său dumnezeesc, dragostea Inimei Sale Preasfinte, bunătatea Sa nemărginită, mila și iertarea Sa, toate sunt lumina vieții noastre. Căci din sufletul său ne-a dat nouă. Suntem chemați să trăim cu acest suflet. Așezați de Domnul în lumina vieții sale, ca fiii luminei să umblăm. Infrățiți în Domnul ca frații să trăim. Inimă curată și suflet drept. Intru aceasta am fost zidiți, întru aceasta am fost înoiți, întru Hristos Isus. Aceasta-i lumina revărsată în lume la plinirea vremii, acesta-i sufletul Tatălui nostru, întru care am fost reasezați, prin Fiul său trimis în lu-

me. Aceasta-i reșezarea oamenilor în vrednicia dintru început, a fiilor lui Dumnezeu.

„*Eu am venit ca viață să aibă și din prisosință să aibă*“, spune Domnul. Prisosința vieții ne-a dăruit-o în viața harului său, de care ne împărtășit, cu prisosință.

Pe calea împărătească de viață ne-a așezat, luminată de lumina adevărului veșnic. „*Eu sunt Calea, Adevărul și viața*“. Celce urmează această cale nu umblă în întunec, ci are lumina vieții.

În afară de această cale a vieții, este întunecul rătăcirii: Aceasta este osânda, că lumina a venit Domnul în lume și lumea a iubit mai mult întunecul decât lumina.

În ceasurile înfricoșate de întunecare, pe pragul unui nou an de răsturnare a lumii, încotro am putea să ne îndreptăm privirile împăinjinite de durere, dacă nu către Domnul Isus, care este „*lumina lumii*“.

Să primim în sufletele noastre lumina lui Hristos, darul lui, viața lui și să trăim cu sufletul lui viață creștinească întru toate. Familiile noastre să fie așezate în harul Tainei sale sfinte, și astfel să fie isvoare curate și neprihănite, de puteri noi de viață. Întreaga viața noastră să fie stăpânită de plinirea poruncilor lui Dumnezeu, cari sunt dătătoare de viață, căci „*porunca lui Dumnezeu viață veșnică este*“. Să putem spune cu Apostolul neamurilor, Sf. Pavel „*trăiesc eu, dar nici nu mai trăiesc eu, ci trăiește întru mine Hristos*“. Întru Hristos ne-am botezat întru El ne-am și îmbrăcat. Ne-am îmbrăcat în harul Lui, ne-am împărtășit din sufletul Lui. Cu acest suflet să și trăim. „*Botezatu-te-ai, luminatu-te-ai, sfințitu-te-ai spălatu-te-ai, în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Spirit. Și te-ai unit lui Hristos și te închini Lui*“. Așa rostim la sfântul botez. Așa să ne închinăm Domnului Isus. Așa să-I închinăm viața noastră, și să rămânem uniți cu El. Dacă cu sufletul trăim cu sufletul lui Hristos să și umblăm. Viața cu adevărat creștinească, așezată în adevărul cuvintelor Domnului și întru dreapta lui. Ca fiii luminii su umblăm, întru curăție și sfințenie. Întru milă și iertare, întru toată bunătatea, întru înfrățire și pace. Întru iubire și pace. Acesta e sufletul lui Dumnezeu, aceasta-i viața întru Dumnezeu. Iubirea deaproape, este iubirea față de Dumnezeu. Aceasta-i lumina, care a strălucit, din nou, în sufletele noastre, prin Isus Hristos Domnul nostru, întru care rostim „*Tatăl nostru*“. Trăind cu acest suflet, avem întru noi sănătatea lui Hristos și în acesta, chezașia biruinței asupra tuturor greutăților vieții trudite a muritorilor, totdeauna, dar mai ales în ceasurile încercării cumplite de astăzi.

Pe această cale de lumină a poruncilor, de viață dătătoare, alui Hristos, așezați pe scumpi pruncii voștri, darul și comoara lui Dumnezeu, scumpi nouă tuturor. Ei poartă în suflet icoana neumbrită a chipului lui Dumnezeu. De ei se bucură ceriurile; pe ei îi cuprinde, cu drag, privirea Mântuitorului Isus. Sunt plămada dumnezească, chemată să dospească frământătura, binecuvântată, de învoire a împărăției lui Dumnezeu și de învoire a neamului. Păziți comoara scumpă, ocrotiți-o cu grijă. Să urmeze calea de lumină și să crească mari în bunătatea sufletului.

Rog pe frații mei preoți, și aici, să le frângă pâinea învățurii sfinte și să hrănească sufletele plâpânde ale frățiorilor Domnului, pentru ca să-L cunoască tot mai bine și mai deaproape, pentru ca să-L iubească tot mai mult. Să-i primească îmbrățișarea dumnezească, care să nu-i mai părăsească viața întreagă. Așezați cu grijă lumina lui Hristos în sufletele lor, ca să le fie bună merinde pe calea întreagă a vieții lor. Ei sunt

comoara noastră, ei sunt comoara lui Hristos. Ia-ți primit dela Domnul, părinți fericiți, iubiți-i cu adevărat, îndrumându-i pe calea lui Dumnezeu și ferindu-i de toată sminteala. Infricoșatul cuvânt al Domnului să ne țină trezi la datorie: „Mai bine era să-și fi legat la grumaz o piatră de moară și să se fi aruncat în mare, decât să smintească pe unul dintre acești mai mici“. Acest cuvânt să îndreaptă tuturor. Să-i ferim de sminteală, să-i păzim sănătoși în suflet și în trup, bineplăcuți Mântuitorului părinții trupești și sufletești ai lor.

Frații mei preoți vor împărtăși hrana sufletească și celor mici și ceor mari. Vestirea cuvântul Domnului să fie izvor de suflet și de viață. La îndemâna tuturor împărtășirea harurilor de viață dătătoare. Chemați-i pe toți, cu stăruință, la izvoarele de viață, la singurele, neturburate izvoare de viață.

Ascultați iubiți credincioși glasul de chemare și alergați să vă stăm-părați foamea și setea sufletelor voastre încercate. Gustați și vedeți că bun este Domnul. Pâinea cea cerească și paharul vieții. De aici au sorbit părinții voștri, moși și strămoșii voștri putere de viață. S'au împărtășit din viața Domnului Isus și înzdreveniți dumnezeeste, au străbătut veacurile, cu biruință. Ați moștenit dela ei cea mai scumpă și netrecătoare moștenire: *credința și iubirea lui Hristos*. Le-ați moștenit sufletul creștinesc. Prețuiți-l. Treziți toate puterile lui întru voi. Trăiți cu sufletul lor, urmând cu sfințenie tradițiile străbune. Aproape de Domnul, aproape de sufletul Lui, aproape de altarele Lui sfinte. Strâns uniți în jurul Bisericii Domnului, Cetatea nebiruită alui Dumnezeu și cetatea ființei noastre.

Fericit am cutreerat dealungul și dealatul eparhiei pentru a vă da îmbrățișarea părintească și a primi îmbrățișarea sufletului vostru. Am fost mângăiat, peste măsură, aflându-vă așezați puternic în credința lui Dumnezeu și însuflețiți de dragostea Lui, sub ocrotirea Maicii Preacurate. Am văzut pe toți Frații întru Hristos în mijlocul miilor, a multelor zeci de mii de credincioși, în slujba sfântă, incredințată lor. V'am îmbrățișat pe toți cu binecuvântare, pentru întărirea și îmbărbătarea tuturor în Hristos Isus Domnul nostru. Am chemat să înălțăm cu toții lumina lui Hristos în suflete în ceasurile de încercare a lumii, pentru a nu rătăci dela calea vieții. Cu cât este întunerecul mai mare cu atât mai sus trebuie să se înalțe lumina lui Hristos în suflete și în viața obștei credincioșilor, ca nici unul să nu piară, ci să aibă viață întru Hristos. Domnul este aproape, numai noi să nu ne îndepărtăm de El. Rămâne-ți așa, frumoși în fața Domnului, sănătoși întru sănătatea harului dumnezeesc, puternic așezați în credință și nebiruiți întemeiați pe sufletul Domnului.

În cumpăna vremilor cumplite se aruncă sufletul neamurilor. Să păzim sufletul sănătos. Acesta hotărește.

La sfârșitul unui an greu să-l mulțumim Domnului pentru ajutorul său sfânt, de care ne-a făcut parte. Tot darul dela Domnul, toată puterea dela El. Cu cât este mai mare greutatea, cu atât este mai mare și ajutorul. Cu atât mai aproape Domnul. Lăudat și preamărit să fie Domnul Isus în veci. Amin.

Iar acum de pe pragul noului an ne aruncăm privirea înainte. Este un an greu care începe. Este an și acesta de infricoșat războiu.

Înzădar vom încerca deslegarea tainelor lui. Deslegarea este la Dumnezeu, Cel Atotputernic. Un lucru însă știm. Pe calea noului an, acolo este Isus Domnul: *Calea, Adevărul și Viața*. Isus cel bun, cel milostiv,

cel iertător, iubitorul de oameni Isus. Isus preabunul samaritan, care ridică pe cel rănit, îi leagă ranele și îi poartă bună grijă. Părintele orfanilor, ocrotitorul văduvelor, sprijinitorul bătrânilor, lumina tinerilor. Inimă preasfântă și iubitoare a tuturor. Acelaș, care a șters toată lacrima dela toată fața. Acelaș, care a vindecat toată boala și toată neputința întru popor. Acelaș, care cu pași frumoși a cutreeret dealungul și dealatul Galilea și Iudea, binevestind Evanghelia împărăției, binevestind pacea. Acelaș, care a luat pruncii în brațele Sale și i-a binecuvântat. Acelaș, care a rostit cuvântul de îmbărbătare deatâteaori: Nu te teme, numai crede, chiar și în fața morții. Care a rostit cuvântul biruinței Sale: În lume scârbă veți avea, dar îndrăzniți, căci Eu am biruit lumea.

Pe calea noului an stă Domnul Isus, bunătatea și dragostea nemărginită alui Dumnezeu, care a spus, vedeți păsările ceriului pe care le nutrește și le îngrijește Tatăl vostru, cel din ceriu. Cu cât mai vârtos pe voi, cari sunteți mai prețioși, decât multe păsări. Pe cale vom afla totdeauna puterea și ocrotirea Lui și în noul an, acolo va fi Isus, cu dreptatea Lui și cu biruința Lui. Isus Biruitorul.

Să plecăm dară pe această cale necunoscută, neumblată și întunecată, cu lumina lui Hristos în suflete. Cu credință și cu încredere. Întru lumina Lui, vom vedea lumina.

Ne-a iubit cu nemărginită iubire. Să răspundem cu iubire, „Cine mă iubește pe Mine, iubit va fi de Tatăl meu și Eu îl voi iubi pe el și mă voi arăta lui.“

Aceasta e rugăciunea mea pentru voi toți: pe calea noului an, în care, din darul Tău, intrăm, Doamne al milelor, arată-Te robilor tăi credincioși, cu mângâiere și cu îmbărbătare. Arată-Te Doamne în lumina bunătății Tale, arată-Te cu judecata dreptății Tale, cu mângâiere și cu pace. *Pacea Ta dă-ne-o Doamne și atunci toate ni le-ai dat nouă. Amin.*

Pe această cale pornesc sufletește împreună cu voi. Primiți-mă tovarăș de drum, uniți în rugăciune, în toate grijile vieții voastre.

„Darul Domnului nostru Isus Hristos cu voi.“

„Dragostea mea cu voi cu toți întru Hristos Isus. Amin.“

Dat în Reședința Noastră Episcopală la Anul Nou, al mântuirii 1944, al XXVII-lea al episcopatului Nostru.

Nr. 8300—1943.

Episcop IULIU

Această pastorală să se citească poporului dreptcredincios din parohii în ziua de Anul nou, iar în filii în Prima Duminecă a anului.

Săptămâna de rugăciuni pentru Unire

(18—25 Ianuarie)

Din inițiativa unor suflete profund creștine, neapartenătoare bisericii catolice, a pornit idea instituirii unei săptămâni de rugăciune pentru mobilul și sfântul scop al Unirii creștinilor în credință.

Idea profund creștină cristologică, a fost îmbrățișată cu elan de către toți cei de bună credință, dornici de a vedea dispărând cât mai repede discordiile dintre oameni și mai ales dintre creștini.

Sfântul Scaun Apostolic al Romei și-a însușit idea și-a recomandat cu căldură practica evlavioasă tuturor credincioșilor.

Zilele de 18-25 Ianuarie ale fiecărui an, — care formează Octava de rugăciune — sunt consacrate ca zile de intensivă și stăruitoare rugăciune pentru scopul indicat, într'o armonioasă colaborare a Clerului și credincioșilor aparținători Bisericii întregi, fără deosebire de limbă și de rituri.

În aceste vremuri de năpraznică încercare, când între toate popoarele pământului domnește lipsa de înțelegere reciprocă, norii urei și-ai dușmăniilor celei mai sălbatice, tocmai acum, străduința de unire într'un gând și într'o hotărâre comună, asaltarea ceriului cu rugăciuni fierbinți, are o profundă semnificație creștinească, și este un îndemn mai mult, pentru a se implora de întreaga lume, realizarea acestei unități a familiei umane, a neamului omenesc întreg, gând sublim pe care l-a recomandat, pentru care s'a rugat dumnezeiasca inimă a lui Isus, în ajunul măritelor Patimi: „Ca toți să fie una“.

Iată scopul și intenția pentru care ne rugăm în fiecare zi din octavă:

18 Ianuarie: Pentru întoarcerea tuturor oilor rătăcite, la staulul lui Hristos.

19 Ianuarie: „Pentru Răsăritenii neuniți“.

20 Ianuarie: „Pentru întoarcerea Anglicanilor“.

21 Ianuarie: „Pentru Protestanții Europei“.

22 Ianuarie: „Pentru Protestanții Americii“.

23 Ianuarie: „Pentru creștinii cei răi“.

24 Ianuarie: „Pentru convertirea Evreilor“.

25 Ianuarie: „Pentru încreștinarea păgânilor, îndeosebi a Mahomedanilor.“

Scopuri mai nobile și sfinte, nici că se găsesc.

Preafericitul Părinte Papa Pius al XII-lea, îmbrățișează această octavă de rugăciune bazată pe dorința sinceră și voința fermă a unității în credință și în dragostea creștină, semnul distinctiv al adevăraților fii al lui Dumnezeu.

La realizarea ei sunt chemați să colaboreze toate acele suflete, cari deși separate azi de Scaunul Sfântului Petru, și cari nu aparțin astăzi trupului văzut al Bisericii, totuși prin credința într'un Dumnezeu și prin dragostea față de persoana lui Isus Hristos, flămânzind și însățând pentru dreptate și pace, se găsesc deja într'o oarecare unire cu acel Scaun al lui Petru, către care ei își îndreaptă privirile și de unde așteaptă azi împreună cu toată lumea, un cuvânt de îmbărbătare, de sfat și de lumină.

Sf. Congregație pentru Biserica Orientală, în fiecare an ne-a atras atențiunea asupra importanței acestei opere de rugăciune colectivă și stăruitoare recomandând ținerea acestei octave de rugăciune, mai ales la intențiunea operelor de cooperare misionară, în special pentru opera *pontificală de propagare a credinței*, pentru ca Evanghelia să

fie propovăduită la toate neamurile și pentru ca să ajungă la idealul unei singure turme și a unui singur păstor suprem.

În conformitate cu dispozițiile cuprinse în Curierul Creștin a. XXII(1940) p. 1-4 și a. XXIV (1942). p. 1-2, pentru a ne asocia celor tuturor creștinilor buni, cari țin octava din 18—25 Ianuarie, *în concret*, dispunem pentru întreaga Eparhie, ca începând cu acest an regulat să se observe cele ce urmează, fără să se mai reînnoiască dispozițiile:

1. În fiecare an, din timp, fiecare preot, va anunța și pregăti în prealabil pe credincioșii săi, spre a se ține serios și conștient aceasta octavă mondială de rugăciune.

2. În fiecare an, ținându-se seamă de intențiunea zilei, se va celebra în fiecare zi un serviciu religios, care poate consta din Sfta Liturghie, sau Paraclisul Maicii Domnului, alternându-l cu Canonul către Domnul Nostru Isus Hristos, ori cu vecernia, sau cu rugăciunile dela Litie. În caz excepțional, când nu s'ar putea ține alt serviciu, se va recita de cinci ori Tatăl Nostru, de cinci ori Născătoare de Dumnezeu și de cinci ori Mărire Tatălui. *Serviciu complet pentru „octavă“ se găsește în broșura „Ca toți să fie una“ și în Anuarul Uniunii misionare pe 1941, pe care-l recomandăm.*

3. La finea acestor servicii se va recita rugăciunea specială, ocazională:

„Adu-ți aminte, Doamne, de Biserica Ta, și o scapă de toate relele și o desăvârșește în dragostea Ta: adună-o din cele patru colțuri ale lumii și o sfințește pentru împărăția Ta, pe care i-a-i gătit-o că a Ta este puterea și mărirea în veci, Amin,“

4. În cadrul serviciului divin se va rosti o scurtă predică, ori alocuțiune. Ca teme pentru predici se recomandă: Despre rugăciune și necesitatea ei. Despre Biserică: Intemeierea și scopul ei; răspândirea ei pe întreg pământul. Notele bisericii, în special Universalitatea și unitatea ei, etc.

Ca isvoare pot servi: Dogma fundamentală; Despre Biserică de dr. Vasile Suciu și alte publicații existente.

Se va evita tomul polemic, tot ce ar putea jigni sau supăra în ori ce chip pe cei de altă credință și naționalitate.

5. Într'una dintre predici se va strădui asupra operei de propagare a credinței, pregătind credincioșii pentru ca să fie jertfelnici moralicește și chiar materialicește, pentru această operă mare și sfântă.

6. Evident că Preotul poate folosi, este chiar de dorit aceste zile de intense rugăciuni, pentru a spori devoțiunea către sf. Taină a Euharistiei pentru a potența cultul Preasfintei Fecioare.

Diversele Reuniuni parohiale, tineretul școlar, vor fi îndemnați să se apropie de sfintele Taine la intențiunea Sf. Părinte, care a promis că el însuși va închina una din liturgiile ce le va celebra în zilele acestea, în scopurile săptămânii rugăciunilor pentru unire.

Așteptăm ca Veneratul Cler, să ia la inimă cele dispuse, să-și dea toată silința să corespundă așteptărilor în executarea programului trasat.

Kolozsvár-Cluj, la 13 Decembrie 1943.

Nr. 7994-1943.

Vânzarea și licitarea parchetelor de pădure

Lăsăm ca în viitor vânzarea și licitarea parchetelor de pădure, după ce s'a obținut în prealabil convenita aprobare de către cei în drept, să se facă sub conducerea și controlul titularilor M. On. oficii protopopești, cari vor avea răspunderea morală și materială a chivernisirii acestor păduri.

Toate actele privitoare la aceste operații, Onoratele oficii parohiale le vor trimite numai pe cale ierarhică, acestui Ordinariat pentru aprobare.

Kolozsvár-Cluj din șed. cons. la 16 Decembrie 1943.

Nr. 7871—1943.

Pentru preoți militari

Am reușit să obținem dela locurile competente post pentru doi preoți militari, cari să provadă nevoile sufletești, intețitoare, a mulțimii credincioșilor, fiii satelor și orașelor noastre, concentrați în diferitele părți ale țării și mai ales la Kolozsvár-Cluj și Budapesta. Pentru ai putea prevedea cu cele de lipsă cultului, facem apel către parohiile mai înstărite, cari dispun de mai multe rânduri de odăjdii și de Evanghelier și Apostolier și de cari s'ar putea lipsi — și numai pe un timp oarecare — să le pună de urgență la dispoziția Ordinariatului pentru a fi înmănuate numiților preoți.

Kolozsvár—Cluj, la 21 Decemvrie 1943.
Nr. 7933—1943.

Cărți noi!

SUFLETUL APOSTOLATULUI,

de I. Chautard, trad. de P. T. Herineanu.
Editura Sf. Nichita. Pag. 328. Prețul 5 P.

Slujba preotului este de a dăruia pe Dumnezeu sufletelor. Dar preotul nu-și va putea împlini această slujbă dacă nu va fi mai întâi el însuși plin de Dumnezeu. Fără această condiție esențială predica lui, cuvintele lui, el însuși nu e decât aramă sunătoare și chimval răsunător: oricât de trudnic ar fi apostolatul preotului, dacă el nu este o emanație a vieții supranaturale interne, nu va fi rodnic. Deaceia preotul se va plânge cu apostolii: „Toată noaptea ne-am trudit, și nimica nu am prins“.

Materialismul zilelor noastre amenință să cuprindă și activitatea preoțească: mulți preoți sunt ispitiți să cadă în „erezia acțiunii“, muncind pentru suflete, dar nu cu puterea de sus, ci cu puterea lor proprie, care, însă nu valorează nimic atunci când este vorba de mântuirea sufletelor. Căci mântuirea îi aparține exclusiv lui Dumnezeu.

Cartea „Sufletul Apostolatului“, tradusă de Păr. Herineanu, apărută până acum în

toate limbile națiunilor catolice, este tocmai bine venită. Cetită, recită și mai ales medită de preoții noștri, le va aprinde dorul după vieță lăuntrică mai intensă, se vor înflăcăra de zelul sfânt al apostolatului, vor simți nevoia de a urca pe scara desăvârșirii și în urma lor Hristos, prin ei, va culege roade bogate.

Recomandăm, cu toată căldura și insistența, tuturor On. Frați preoți această carte prețioasă, pentruca din ea să-și alimenteze focul sfânt al preoției.

Kolozsvár-Cluj, 21 Decemvrie 1943.

SFÂNȚA LITURGHIE,

tălmăcită de N. Pura. Nr. 4 din colecția „Isvoarele vieții creștine“. Editura Sf. Nichita. 152 Pag. 2.50 P.

Altă carte apărută în aceeaș editură este *Sfânta Liturghie*, tălmăcită de Păr N. Pura. Cartea este scrisă în mod special pentru poporul credincios, dar este foarte folosită pentru preoți cât și pentru alți intelectuali. Conține tot ceea ce trebuie să știe un creștin despre sf. Jertfă liturgică, centrul vieții creștine. Cartea cuprinde 4 părți; ultima, cea mai bogată, cuprinde tălmăcirea propriuzisă a sf. Liturghiei, așa cum este auzită de credincioși, dar de cele mai multe ori neînțeleasă. În special această parte conține lucruri despre cari până acum nu s'a scris la noi.

Darim ca această carte să fie răspândită printre toți credincioșii noștri. Ea va contribui într'un mod deosebit la dezvoltarea spiritului liturgic între credincioși: îi va îndemna să se adune în jurul altarului de jertfă și să rămână în strânsă legătură cu preotul, care reprezentând pe Mântuitorul Hristos, aduce, în numele lor, Jertfa trupului și Sângelui Domnului.

Înțelegând rostul sf. Liturghiei, credincioșii nu vor căuta aiurea aliment sufletesc, ci-l vor sorbi din rodul neseecat al sfintei Jertfe.

Nu ne îndoim că dragostea ce o are fiecare preot față de ceea ce poporul chiamă „slujba“ lui prin excelență, va face ca toți credincioșii lui, după putință, să cunoască și să prețuiască ceea ce noi avem mai scump pe pământ: Sfânta jertfă liturgică. În acest scop recomandăm, cu toată căldura, cartea „Sfânta Liturghie“.

Kolozsvár-Cluj, 21 Decemvrie 1943.
No. 7926—1943.

Episcop IULIU

AN NOU FERICIT, VIEATĂ NOUĂ

Cine este acela, care, când zice: »An nou fericit!«, să nu creadă în adevărarea celor spuse? Chiar dacă cel ce o spune, o spune numai din obișnuință, sau o crede numai în mod distrat, pe cel ce primește, însă, urarea, nu-i chip să-l faci să admită contrarul. Nimănui nu-i vine să creadă, că anul noi fericit ce-ți dorește cineva, nu va fi aievea fericit. Scepticii sunt atât de puțini! Cei prudenți, poate, și mai puțini.

E ceva adânc înrădăcinat în psihologia omenească, ceea ce-l face pe om să trăiască cu privirea tot în viitor. Trecutul îl interesează, dar numai ca o poveste interesantă, fie chiar și trecutul propriu. Rareori se întâmplă ca evenimentele din trecut să se socoată, pentru a trage toate învățăturile înțelepte ce le cuprind. Despre caracterul trecător al prezentului suntem prea convinși, pentru ca să ne mai ocupăm cu el. Bucuria o gustăm par'că cu o durere ascunsă în suflet, că în curând se va sfârși. În durere ne mângăiem cu perspectiva aceea, că toate iau odată un capăt. Icoana viitorului însă este pe deadreptul copleșitoare, pentru unii chiar o obsesie. Toată curiozitatea omenească se îndreaptă spre ceea ce crede, că va aduce ziua de mâine. Și ce n'ar da omul, pentru ca să știe ce va aduce cea zi de mâine!?

Lucrurile nu vin însă la voi întâmplării. Numai păgânii admiteau existența unui destin orb, căruia, socoteau ei, și zeii se pleacă. Norocul orb este explicația prostiei omenești înaintea înlăturirii evenimentelor. Toate lucrurile își au cauza lor; pentru noi mai mult sau mai puțin ascunsă, ce e drept. Inafara de planul Providenței divine, care are în vedere mersul lumii întregi, inclusive și activitatea noastră individuală, și responsabilitatea noastră personală, a fiecăruia dintre noi, în fața evenimentelor ce ne privesc, nu-i forță alta pe lume care se influențează într-o formă sau alta viitorul nostru. Planul Providenței divine ne este nouă necunoscut în amănuntele lui. Dar, bazându-ne pe bunătatea și atotputința lui Dumnezeu, putem fi siguri, că Pronia cerească numai bine ne poate aduce și în viitor, ca și în prezent. Rămâne deci singur numai factorul responsabilității noastre personale pentru specificarea într-o formă sau alta, în bine sau în rău, a faptelor ce ne ating. În sensul aceasta viitorul se făurește de noi, și fiecare ni-l făurim pe al nostru. Cu cât gradul acesta de răspundere este mai înalt, cu atât este cineva mai stăpân,

nu numai pe prezent, ci chiar și pe viitor.

Condițiile celei mai desăvârșite răsputeri se plasează atât pe planul natural, cât și pe cel supranatural. În măsura în care are cineva o minte mai ageră și o pune la contribuție mai mult la tot ceea ce săvârșește, cu atât mai de mai mare valoare va fi fapta lui, și-i va folosi. De ce prima întrebare ce și-o pune omul, când i-se întâmplă ceva, este: unde mi-a stat mintea? Nu este oare această cea mai bună dovadă, că mintea e pentru o bună parte pentru stăpânirea lucrurilor. Este de altă parte de obște știut, căci experiența și trecutul ne învață, că cine are o voință statornică și tare, poate să stăpânească nu numai lucrurile sale proprii, ci și faptele altora. Cel mai mare dar cu care a înzestrat Creatorul pe om este mintea sănătoasă și voința liberă; căci Dumnezeu așa l-a creat pe om, numai el și-a lăsat întunecată mintea și voința robită de tirania patimilor. Iată de ce și înțelepciunea poporului a ajuns să spună: »Ajută-te, căci și Dumnezeu te va ajuta!«

A rămâne însă numai în planul natural, în condițiile în cari trăiește omul după păcatul strămoșesc, înseamnă, fie să fii numai ca înțelepții din vechimea păgânească, cari puteau să dea și au dat sfaturile cele mai luminoase, fără ca ei înșiși să fi profitat câtuși de puțin, dovadă Seneca ajuns să-și taie vinele, fie ca acei energumeni, cari sunt capabili să desfășoare o activitate prodigioasă, cari însă se duc pe sine și ar duce și pe alții la ruină, dacă cumințenia altora nu ar interveni să-i scape.

Omul nu a fost niciodată în starea de natură pură, după cum ne învață sfințele noastre dogme, și deci facultățile lui naturale sunt condiționate și de alt factor. El a fost, sau o natură privilegiată, sau o natură căzută. Starea actuală a omului este ca și aceea a aurului amestecat în scrum, trebuie să fie ales, pentru a-i reda sclipirea. Atât mintea cât și voința omului, până nu sunt descătuse de sub robia patimilor, se aseamănă cu un bun puțin folositor.

Nimănui nu-i este dată posibilitatea desrobirii prin sine însuși. Legea aceea implacabilă al acelui: »Video meliora, proboque, sed deteriora sequor« cuprinde sub stăpânirea ei tot natul. Și pe planul acesta se plasează renașterea prin credința lui Hristos. Sfântul apostol Pavel încă simțea în mădulările sale cea luptă ce o constată

înțelepciunea păgână, lupta dintre legea spiritului și cea a trupului. Dar el nu rămâne, ca și păgânul, neputincios în fața acestei constatări. El vede scăparea în acel Hristos care înviește toată făptura: »Dacă deci oarecarele dintre voi este întru Hristos, făptură nouă este; cele vechi au trecut, iată toate s'au făcut noi«. II Cor. V. 17.

»An nou fericit!« Poate ne gândim la cine știe ce prosperitate materială. Se poate să fie aievea fericit fără acea renaștere

creștinească? Renașterea minții prin lumina credinții, oțelirea voinții sub lucrarea harului. Condițiile ne sunt date. Urmăm oare cu adevărat calea pentru »anul nou fericit?« Ne am renoit noi, pentru ca tot ce va fi nou mâine, și la anul, să prospereze pentru binele nostru adevărat? Urarea este bună, poate împrumutată și ea dela străbunii noștri păgâni. Ea însă rămână literă moartă până nu o transformăm noi în realitate creștină.

Pr. G. Iagăr

O PROFETIE A LUI AGHEU

Dariu, regele persan (521—486 a. Hr.) a dat slobozenie Judeilor, cari erau în robie, să se reîntoarcă în țara lor, să-și refacă biserica, ceremonialul cultului cu jertfe și preoți, cu sărbători și datini strămoșești.

Timpul de ispașire, pare însă că nu le-a folosit; aceeași lăncezeală ca mai înainte, aceleași patimi și călcări de legi și Biserica Domnului zăcea în uitare. Profetii cei de demult, i-au prevenit cu prevestiri și amenințări și cu pilda fraților lor, cari zăceau uitați prin închisorile din Ninive. Ceeace s'a prevestit, s'a și întâmplat: peste un jumătate de veac, au purtat și ei jugul și ocară celor din Babilonia. Și totuși... încă n'au învățat nimic. Ca după o furtună ce a trecut, când viațașile pământului, țâșnesc dintr'odată ca dintr'un singur îndemn să-și continue aceeași pornire și lucrare întrelăsată, astfel cei reînțorși și-au reluat viața lor de patimi, de uneltiri.

Icoana de atunci, viața de acum!

Domnul a trimis pe Agheu, sa-i trezească din amorțeală. Norodul adunat în mijlocul cetății Ierusalimului, i-au ascultat cele patru cuvântări, și s'au pus să refacă biserica cea în ruină. Dar ce deosebire între acest mic sălaș și între templul plin de pompă a lui Solomon. Batrânii cari au apucat acele vremuri, plângeau și tot norodul împreună cu ei.

Agheu se arată din nou, de astadata ca unul ce vine să mângăie: »Și acum Zorobabel fii tare, fii barbatos Iosue, fiule a lui Iosedec, arhiereul; fii plin de îndrăzneală și tu norod, și lucrăți, căci eu sunt cu voi, zice Domnul. « .... duhul meu rămâne

în mijlocul vostru, nu vă temeți, încă puțină vreme, și eu voi cutremura Cerul și pământul, marea și uscatul, voiu starui toate popoarele și va veni cel Dorit de toate neamurile, și voiu umplea de mărire Casa aceasta, zice Domnul Sabaot. «

Cu toate deosebirile ce exista între vechile texte, toți tălcuitorii Scripturilor, catolici și protestanți, au înțeles acest loc, despre o profetie mesianică: Va veni Mesia sa umple Casa cea nouă, — la care neamurile vor alerga, ca să aducă lucruri de mare preț, — cu marirea Sa, care »va fi mai mare ca slava casei celei dintâi, a lui Solomon, — căci în locul acesta se va sălașui pacea. « Via, smochinul, rodiile și măslinul încă nu au roada; samântă încă nu se află în hambare, dar »de-acum începând le voiu binecuvânta. « Tronurile celor ce cărmuiesc vor fi pravalite, puterea împărăției noroadelor va fi trântită la pământ, carle și războinicii din ele, caii și călăreții se vor prabuși unul pe altul, »în ascuțișul sabiei. «

Nu e Mesia regele păcii? Nu pe acesta l-au așteptat noroadele?

Ba da, dar cel rău trebuie să piară. Dacă împărăția cea nouă, va fi împărăția păcii, a bucuriei, a luminii, atunci trebuiesc îndepărtate mai întâi, umbrele întunecului.

»Foc am venit sa aduc din Cer, sabie pe pământ; se taie și se arde: ce e rău piere, ce e bun se purifică. Lemnul caruia îi dai foc, nu lasă numai cenușe, dar și flacăra dă. Dar fără focul ispașirii, nu luminează flacăra biruinții; »și în locul acesta voiu sălașui pacea. «

În viața neamurilor și în sufletul omului

Păr. E. Lemeny

La poarta Anului nou

Batem iarăși la poarta noului an!

Batem cu tărie; par'c'am vrea s'o smulgem din țâțani. Am vrea sa ne săturăm curiozitatea de a vedea drumul ce ni-se deschide îndărătul ei.

Ne închipuim mereu, cum ne-am închipuit din copilărie, o viață comodă și ușoară, plină de cântec și veselie.

Visăm o zi, în care să putem rosti cuvintele nebune: »Suflete, ai de toate, mânăncă, bea și te veselește.«

Am vrea, și cât am vrea, ca drumul ce ni-l deschide poarta noului an, să fie neted și încăpător, un drum ca acela, despre care ni-s'a povestit în basme, cu poduri de aur și argint, un drum larg și asfaltat, un drum, pe care să umblăm și să nu ne obosem.

Și-am vrea, ca măcar acum, drumul așteptărilor noastre să nu fie înșelător.

Sunt așa de minunate dorințele noastre de anul nou, încât merită să nu ne pripim. Să încercăm, deci, să păstrăm câteva momente de tăcere, câteva clipe de reculegere în noaptea Anului nou.

Și vom auzi:

»Poarta cea largă, »drumul cel neted duce la pierzanie.«

Hristos are să ne imbie altceva.

»Intrați pe poarta cea strâmtă.«

»Strâmtă este poarta și îngustă este calea, care duce la viață.«

»Și puțini sunt cei ce-o află.«

Anul nou începe de cu noapte. Deaceia puțini sunt aceia, ce nimeresc poarta care deschide calea ce duce la viață.

Puțini o află!

De ce?

Pentru că oamenii și-au făcut o idee îngustă, ca ei, despre viața creștină și socot, că ea nu e decât o continuă renunțare, o continuă mortificare, o continuă micșorare, dacă nu chiar o anihilare a omului.

Iar noi ne-am învățat să fim buni negustori.

Nu dăm paserea din mâna, pe cea de pe gard. Suntem atât de încăpăținați, încât nu dăm bucuroși nimic din ceea ce avem, decât în schimbul a ceva mai bun. De ce, deci, să ne sacrificăm pentru a intra pe calea cea îngustă, care ne micșorează și ne amputează viața?

Puțini află poarta cea strâmtă, pentru că puțini sunt în stare să afle »mai multul«, spre a-i jertfi mai puținul.

Dar când cineva află acest »mai mult«, este în stare, asemenea negustorului din Evanghelie, care a găsit un mărgăritar de mare preț, să vândă tot ce are, pentru a-l cumpăra.

Când întrezărim la capătul căii, ce urcă în serpentină, pe un munte înalt, iubirea lui Dumnezeu, care ne transformă, atunci suntem gata să intrăm și să înaintăm cu pași repezi pe calea cea îngustă.

Și aflându-o, înțelegem, că jertfa, renunțarea, mortificarea, înfrânarea, nu sunt scopuri în sine. De ar fi așa, în loc să cuccerim viața, noi am distruge viața. Ele sunt numai mijloace de a ajunge la viață.

Ele ne strămtoarează viața, pentru că noi să nu o risipim: nu ne sărăcesc viața, ci o îmbogățesc.

Ne strâng viața pentru ca să nu o împrăștiem.

Dacă vaporii din cazanul locomotivei n'ar fi strămtorați, niciodată n'ar putea da viață trenului, punându-l în mișcare.

Și de s'ar plânge trenul, că șinele, pe cari merge sunt prea înguste, și-l împiedecă în mers, n'ar mai ajunge niciodată la destinație.

Calea Evangheliei, e calea vieții și încă a mai multei vieți. Ea nu poate fi altcum, decât îngustă: e plină de renunțări, plină de efortări. Dar e calea, care duce la viață. Și-atâta e de ajuns.

Înainte noului an, Evanghelia ne arată două porți:

Poarta cea largă. Pe ea a intrat tânărul bogat, care n'a vrut să se lapede de bogății. Și s'a întors acasa trist.

Poarta cea strâmtă. Pe ea au intrat apostolii și deși au fost batuți cu vergi pentru Hristos, ei s'au întors din fața sinedriului, bucurându-se.

Tânărul, intrat pe poarta cea largă, s'a îngropat, trist, între zidurile casei sale, în mijlocul moșilor sale.

Apostolii au lasat totul. Dar din momentul în care au lasat totul, tot cerul și tot pământul era al lor. Aveau motiv să se bucure.

Batem și noi la poarta noului an, râvnind un an nou fericit.

Dar porțile anului nou, sunt două.

Și fericirea noastră, depinde de poarta, pe care o aflăm și pe care intrăm.

PENTRU UNIREA TUTUROR

Nimic n'a fost mai dureros în istoria Bisericii creștine ca neînțelegerile, certurile, schismele și ereziile ce au stăpânit și stăpânesc și azi între fiii săi. Mai ușor a suportat crâncenele prigonirii și mai puțin apăsătoare i-s'au părut dușmaniile venite dinafară decât rupturile și desbinările dintre cei ce se profesează tiii aceluiaș Părinte ceresc și frații aceluiaș Hristos. La nimic n'a ținut Mântuitorul mai mult ca la unitatea Bisericii sale și nimic n'a înculcat cu mai multa putere urmașilor săi ca această unitate.

În rugăciunea arhierescă — de o nețarmurită bogăție teologică — pe care a rostit-o la cina cea de taina, cea mai arzătoare dorință, cel mai puternic suspin al inimii sale divino-umane a fost aceasta: *„Părinte sfinte; păzește-i întru numele Tău pe care mi-ai dat, ca să fie una, precum suntem și noi“* (Io. 17, 11). Mă rog Ție Părinte pentru apostolii mei, păzește-i cu harul tău, ca să rămână pururea uniți, precum și eu pururea am fost cu Tine, făcând voea Ta. *„Dar nu numai pentru aceștia mă rog, ci și pentru cei ce vor crede întru mine, după cuvântul lor, ca toți să fie una, după cum Tu, Părinte, întru mine și eu întru Tine, ca și ei să fie întru Noi, așa încât lumea să creadă că Tu m'oi trimis“*. (Io. 17, 20-21). Adecă precum Eu Părinte și Tu una suntem în natura și în substanța, așa și cei ce vor primi învățatura apostolilor mei să fie uniți în cuget și în simțiri; precum noi avem acelaș gând, aceeaș dorință și aceeaș unica voință, așa și aceștia în acelaș duh al iubirii și al păcii să viețuiască, ca prin unitatea învățaturii propovăduite de apostolii mei, și prin unirea între ei a tuturor acestora, cari cred, să creadă lumea că Tu m'ai trimis și să primească învățatura mea.

„Și mărirea pe care Tu mi-ai dat-o, le-am dat-o lor, ca să fie una, precum noi una suntem: Eu întru ei și Tu întru mine, ca să fie în una, desăvârșiți și să cunoască lumea că Tu m'ai trimis“. (Io. 17, 22-23). Eu, Părinte, Fiul Tău cel Unul născut, care mai înainte de luceafar m'am născut și am venit în lume în trup omenesc la plinirea vremii, celor ce m'au primit și au crezut în numele meu, le-am dat putere ca să fie fiii lui Dumnezeu, fiii Tai adoptivi, ca să trăiască ca frații, uniți între sine, precum și noi una suntem, așa și ei să fie una. Tu, Părinte, pururea ești în mine, iar Eu prin credință, nădejde și dragoste locuiesc

în sufletele lor, ca toți aceștia să fie, în una, desăvârșiți, ca să fie desăvârșită unitatea trupului meu mistic, și din această desăvârșită unitate să cunoască lumea cea rea și necredincioasă ca eu dela tine am venit în lume și să primească învățatura mea.

Așa s'a rugat Isus în cel mai însemnat ceas din vieța sa trecătoare, când se apropia sfârșitul. Ne putem da, în urmare, perfect de bine seama cât de mult ține Isus la acel: *„ca să fie, în una, desăvârșiți“*, și prin urmare ce lucru bun și mântuitor săvârșesc cei ce lucrează la restabilirea buneii înțelegeri și a păcii între creștinii despărțiți prin *„orba neunire“* și-a *„pismei rautate“*, pentru ca toți să fie una, sub ascultarea aceluiaș păstor suprem.

Pătrunsă de acest gând apostolic Biserica catolică a primit cu entuziasm gândul venit dela unii dinafară de sânul ei de a se face octavă de rugăciuni din 18-25 Ianuarie, și a lăsat ca să fie ținută în întreagă lumea catolică. Pentru ca să grăbim ceasul înfrățirii tuturor creștinilor nimic nu se pare mai potrivit ca promovarea cultului euharistic și meditarea adâncă a Euharistiei. Bine să ne notăm faptul că Isus a rostit rugăciunea sa după ce mai înainte cu câteva momente instituisese sf. Euharistie și făcuse părtași pe învățăceii săi preacuratului său Trup și Sânge, și a lăsat această Taină ca simbolul și totodată cauza cea mai intimă a unității Bisericii Sale.

Lamurit o mărturisește aceasta Conciliul Tridentin. (Ses. XII) când învăță că Mântuitorul a lăsat Euharistia în Biserica sa ca *„simbolul unității ei și al dragostei prin care voește ca toți creștinii să fie uniți și legați între ei“*, și că a voit *„ca să fie chezășia mării noastre vitioare și a fericirii netrecătoare, și deaceea simbolul acelu unic trup, al cărui cap este el însuși, iar pe noi ca pe niște mădulări ne-a voit strâns uniți prin legătura credinței, nădejzii și dragostei, ca toți să grăim la fel și să nu fie desbinări între noi“*. (I Cor. 1, 10).

Că Euharistia este simbolul unității Trupului mistic a lui Isus Hristos o spune limpede Preafericitul Părinte dela Roma în cea mai recentă enciclopedică din 29 Iunie 1943. «Mystici Corporis Christi», unde spune: *„Taina Sfintei Euharistii este icoana vie și minunată a unității Bisericii“*. (Osservatore Romano, 14 Iulie 1943), întrucât, după cum scriu sfinții Părinți, pâinea din care este făcută Euharistia înainte era cu-

prinsă în multe și felurite boabe de grâu separate între ele, dar cari strânse de pe ogor, apoi treerate, măcinate, frământate și în urmă coapte au devenit o massă compactă, un singur tot, la fel vinul provine din diferite boabe de strugur cari culese și puse în teasc și-au pierdut forma și sucii din ele a devenit o massă unitară, tot așa și creștinii formează o singură massă, trupul mistic al lui Isus Hristos. Pentru aceea Biserica primitivă se ruga: „După cum această pâine frântă (Euharistia) era împărțită pe colline și adanată s'a făcut una, așa să se adune și Biserica Ta, că a ta este mărirea și puterea în vecl.” (Didache).

Acest simbol al unității Bisericii apare și mai vădit, când ne gândim că pe sfântul altar la cuvintele preotului se întâmplă augusta minune că pâinea se preface în Trupul, iar vinul în Sângele Domnului Hristos și rămân numai aparențele; substanța nu mai e pâine și vin ci Trup și Sânge, așa că pâinea ce o frângem pe altarul unei biserici este identică cu pâinea ce se frânge pe altarul altei biserici și pâinea ce se frânge azi este identică cu pâinea ce au frânt-o creștinii în veacurile străvechi și cu cea pe care a frânt-o însuși Mântuitorul la cina cea de taină, pentru că este aceeași substanță Trupul cel sfânt al Domnului, care acum șade de-a dreapta Tatălui. Prin urmare Euharistia simbolizează cea mai perfectă unitate posibilă: „fiindcă este numul o pâine, un trup suntem și noi cei mulți, căci toți ne împărțim dintr'o pâine.” (I. Cor. 10, 17).

Euharistia nu numai simbolizează unirea dintre mădulările Bisericii, ci și înfăptuiește în modul cel mai intim și profund această unire.

Sf. Ciril din Ierusalim zice că prin împărțirea cu Trupul și Sângele Domnului ești nu numai purtător de Hristos, ci **de acelaș trup și de acelaș sânge cu Hristos** (σύσσωμος καὶ σύναιμος) **concorporeus et consanguis** (Cateh. 23, Myst. 5). căci: *păharul binecuvântării, pe care-l binecuvântăm, nu este oare cuminecarea (ζωινοποίησις) sângelui lui Hristos? Pâinea pe care o frângem nu este oare cuminecarea (ζωινοποίησις) trupului lui Hristos?* (I. Cor. 10, 16). Adecă Sf. Cuminecătura, (ζωινοποίησις), nu numai că ne face de acelaș trup și de acelaș sânge cu Isus Hristos ci pe toți cei mulți cari ne împărțim ne face un trup și un sânge, căci vădit este: dacă cel ce se împărțesește devine de un trup și de un sânge cu Hristos atunci toți cei ce se cuminecă sunt de acelaș trup și de acelaș sânge, legați între sine cu cea mai nobilă legătură, legătura trupului și sângelui lui Hristos.

Sf. Ioan Damaschinul (De Fide Ortod. IV, 14) zice: *»Euharistia pe dreptul se numește cuminecătura (ζωινοποίησις), căci prin ea noi ne unim cu Hristos și ne împărțim cu trupul și dumnezeirea sa; însă aievea este și cuminecătura, deoarece prin ea ne unim și între noi. Pentru că toți ne împărțim dintr'o pâine, toți devenim un trup și un sânge a lui Hristos și unul altuia mădulări, de acelaș trup, concorporali, lui Hristos.»*

Bine notează Sf. Ioan Gură de Aur (Hom. XXIV. în I. Cor. X) și după el toți exegeții că deși Apostolul Pavel a avut la îndemână cuvântul (μετοχῆς) împărțire, totuși el a preferat cuvântul ζωινοποίησις cuminecare sau comuniune ca mai bine să exprime unirea noastră cu Hristos și unirea dintre noi cei mulți cari mâncăm din aceeaș pâine. Zice Sfântul: *»Dece n'a zis împărțire μετοχῆς? Fiindcă a voit să spună ceva mai mult și să arate marea legătură, căci ne cuminecăm nu numai de aceea că ne împărțim, luăm, ci mai vădit fiindcă ne unim... Căci ce este pâinea? Trupul lui Hristos! Nu mai multe trupuri ci un singur trup... căci nu dintr'un trup tu și din alt trup ei se nutrește, ci din acelaș trup toți pentru aceea a adaos (Apostolul) »căci toți ne împărțim dintr'o pâine...«.* Pe dreptul se întreabă apoi mai departe acest Doctor Euharistic, cum l'a numit papa Pius al X: *»Dacă toți ne împărțim din aceeaș pâine și toți devenim acelaș lucru, atunci de ce nu avem toți aceeaș dragoste? De ce nu formăm toți o singură ceată? Odnioară strămoșii noștri aceasta erau: »și mulțimea celor ce credeau era o inimă și un suflet, însă acum chiar contrarul se întâmplă. Multe și felurite dușmăni sunt între noi, și foarte aprinși suntem unul în potriua celui alt. Și tu vrei să trăiești unit cu Hristos? Și socoți că nu trebuie să trăiești unit cu fratele tău, ci poți să rămâi în desbănare și neunire? O frate! Departe ești de iubirea și viața lui Dumnezeu«.* O de-ar ceti mai des creștinii aceste cuvinte și le-ar pune la inimă, atunci cu siguranță mai repede s'ar reface unitatea Bisericii lui Hristos.

Catehismul Conciliului Tridentin, citând cuvintele Sf. I. Damaschinul: mai sus pomenite zice: *»De aici a urmat că s'a numit (Euharistia) și Taina păcii și a iubirii, ca să înțelegem, cât de nevređnici sunt de creștin cel ce țin dușmăni, și că ura, neînțelegerile și desbănările trebuiesc cu totul sărpite, ca pe molima cea mai neagră a credincioșilor, de vreme ce noi în jertfa zlinică a credinței noastre mărturisim că nimic nu vrem să păstrăm cu mai multă grije, decât pacea și iubirea«.* (Vezi traducerea românească — prea mult dată uitării —

a acestui admirabil catehism, tipărită la Szamosujvár—Gherla în 1891, p. 164).

Iată marea obligație pentru unul fiecare dintre noi de a mișca toate pietrele pentru înfăptuirea unirii celor două Biserici românești și iată de ce socot că meditarea Euharistiei și promovarea cultului euharistic în sânul poporului nostru e cel mai puternic mijloc de înfrățire. A te apropia de Cuminecătură și a nu face nimic pentru încetarea dureroasei desbinări înseamnă a nesocoti Trupul Domnului și a mânca șișei judecată și osândă (I. Cor. 11, 28).

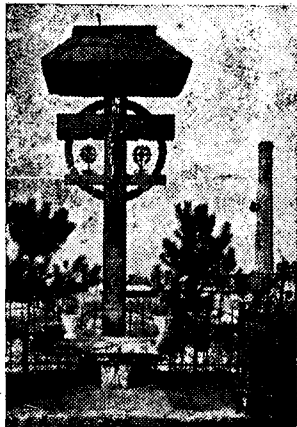
Sf. Augustin (Sermo. 229) zice despre ereticii din timpul său, cari se apropiau de sf. Cuminecătură, că „*primesc mărturie împotriva lor, pentrucă ei umblă după desbinare și pâinea aceasta le arată unitatea.*” Acest cuvânt se poate spune și azi tuturor acelorora, cari trăesc în neunire; pentrucă n'au înțeles pâinea bunei înțelegeri, petrec în neînțelegere și despărțire.

„*Da, se certau ludeli între sine — zice acelaș sf. Părinte, comentând cuvintele dela Sf. Ioan cap. 6, 53 (Tract. 26), — pentrucă n'au înțeles pâinea concordiei și nici nu volau să o primească. Cine mănâncă această pâine nu se ceartă, fiindcă este numai o pâine, un trup suntem și noi cel mulți, căci prin aceasta Dumnezeu aduce acasă pe cel răslețit.*” (Ps. 67, 7). Pătrunsă de adevărată-tatea acestor cuvinte, că prin Euharistie Dumnezeu aduce în staur pe oile cele rătăcite și cine petrece afară de staur și se

apropie de Cuminecătură judecată își ia, Biserica se roagă îndată după preface: „*Iar pe noi pe toți cari dintru o Pâine și dintru un Potir ne împărtășim, să ne unești unul cu altul, intru împărtășirea unul sfânt Spirit și să nu-l faci pe nici unul din noi, să se cuminece spre judecată sau spre osândă.*” (Liturghia Sf. Vasile).

„*O! Taina evlaviei, semnul unității și legătura dragostei, O Sacramentum pietatis, signum unitatis et vinculum caritatis — exclamă Sf. Augustin — cine vrea să trăiască are unde să trăiască și are din ce să trăiască. Să se apropie, să creadă și să se încorporeze ca să trăiască. Să nu se separe de legătura celorlalte mădulare, și nu fie mădular putred ce merită a se lepăda, să nu fie strâmb de care să te rușinezi, ci să fie frumos, potrivit, sănătos, să rămână în trup, să trăiască lui Dumnezeu din Dumnezeu, aci pe pământ să lucreze ca mai târziu în cer să împărătească.* (In Io. cap. 6. Trac. 26.) Să lucrăm și noi aici pe pământ la unirea Bisericilor prin intensificarea cinstirii Sf. Euharistiei, pentruca apoi să împărțim cu Hristos în veci. Aceasta e calea cea mai sigură ce ne duce la unire. Dacă noi vom înțelege bine ce vrea să zică Cuminecătură și mai ales ce este Cuminecătura și la fel și frații noștri, cari au și jertfesc pe altarele lor pe Hristos, atunci este cu neputință să nu găsim calea unirii. În Hristos trebuie să ne întâlnim.

Păr. Silvin

1944!

Îi este dat de totdeauna istoriei, să fie balanța anilor. Și cât e de grea istoria! Câți ani nu s'au răsturnat în vistiernicul ei, câte vremuri nu s'au încrestat în cartea mare a bătrânelor lumi, câte sorți nu și-au purtat viețile peste încrucișările istoriei. Căci în fața ei, anii trec repezi, iar amintirile lor se înșirue în lanțul zodiilor, înscrind trăinicii de veacuri, sau spuze de nimicnicie, în cronicile îmbăcsite ale Cronosului.

Ce-a fost și ce-o să fie, se va înrădăcina din etern pe eternul istoriei, se va împământăni din necuprins în necuprinsul istoriei și din filele ei, pașnicii cetățeni ai veșnicilor, vor ceti în fiecare zi pașii vremurilor. Căci istoria este frântura prezentului în încheștarea viitorului, pe înlănțuirea trecutului, răsfrângând din taina puterilor, zodiile mari al aceluiași »totdeauna«.

Să deschidem istoria la pagina pe care curge mai mult sânge, s'o cădelnițăm cu lacrimile regretului nostru și din împânzirea atâtor crunte amintiri, să rostim rugăciuni la troița dumnezeirilor.

1944! Cu tine vrem să stăm de vorbă în enigma istoriei. Din tine putem să culegem, ori florile nădejdilor, ori crucile mormintelor; din dospirea vrerilor tale putem să deschidem ori porți de cimitire, ori poarta »păcii«; din frământarea zodiilor tale putem să însămânțăm ogorul lumii cu sămânța spiritului, ori să ne obidim cu lanțurile întunerecului. Din Tine, an ce răsari din prăfuirea cronicelor viitoare, putem să adunăm ori colier de biruințe pe ramurile fragedelor năzuinți viitoare, ori colier de lacrimi pe frântura unui destin vitreg.

1944, câte poți scrie tu din freașatul istoricului necunoscut, pe depănarea legendară a istoricului cunoscut?

Tu poți s'aduci din zalele necunoscutului fiorul înfierărilor, ori răsăritul primăverilor; tu poți să însângerezi apoteoza dimineților, sau o poți spoii cu zbuciumul infernului.

1944, Tu poți cutremura temelile așezărilor noastre, sau le poți face să se cutremure în închinări dumnezești; tu poți încărungi fața lumii cu puhoiul rătăcirilor și poți s'o întremezi cu adiere părintească.

1944, Tu poți să scrii pe filele umbrite ale veșnicilor litere de foc aruncate din frământarea anilor, ori litere răsădite gingaș în grădina împlinirilor de sorți; Tu

poți încresta răbojul vremii cu sânge fraged izbit din inimile atâtor credințe de viitor, ori poți s'o încrestezi cu flacăra pal-păitoare a atâtor năzuinți de bine; Tu poți scrie în analele veșnicilor ororile încheștărilor de vieți în luptă ucigătoare, ori poți scrie pe filele istoriei, pe cerul speranțelor noastre, seninătatea iubirii, însemnând cu pajură strălucitoare »pacea«, chezașia îmlinirii zilelor de mâine.

1944; Tu poți s'aduci voioșia plină de tinerețe și sănătate, copiilor noștri, ori paloarea apusului de vieață; tu poți zburdălnicii în livada zbengului copilăresc pașii lor nevinovați, ori îi poți întina cu ispitirea răscolirilor de sorți; tu poți să le'mplinești basmul răsului lor inundător și sincer, ori poți să-i înfiorezi cu lacrimile suferinții. Tu poți aduce fiilor noștri liniștea prezentului, poezia viitorului și comoara trecutului, ori poți surpa din chingile stăpânirilor tale, toată infiriparea iluziilor lor aruncându-i în năpăstuirea unui destin crunt și nemilos.

1944; Tu poți aduce mamelor noastre zâmbetul lacrimilor de fericire, ori suspinul adânc și tiranic; tu poți îmbrățișa la pieptul mamelor fiii pribegiilor de luptă, ori poți să-i alungi disprețuitor în cutremurările morții; tu poți aduce lumină răsăritului de soare pe frunțile mamelor noastre, ori poți să le înăbuși tot drumul nădejdilor cu bolovăniile brutale a sorților lor.

1944; Tu poți aduce soțiilor încununarea atâtor grele așteptări, ori alte lacrimi înșiruite pe fuiorul năpăstuirilor de soarte; tu poți aduce seninul zărilor, sau mohoreala serilor singuratece; le poți aduce pacea căminului, siguranța viitorului și nădejdea zilelor de mâine, ori poți să le frângi depănarea nădejdilor de urzeala blestemului umilitor.

1944; Tu poți îmbrățișa din nou soții la pieptul căminului, ori îi poți purta în abisul clocotirilor de moarte; tu poți să-i vlăguești din nou stâlpii viitorului, pentru biruința civilizației, ori îi poți alunga în vâpăile necunoscutului, în glia cimitirelor.

1944; Tu poți închina veacurile și despica viitorul; tu poți răsădina negura și răsădi lumina, sau poți răsădi negura și răsădina lumina; tu poți întrona dreptatea, sau o poți schingiui.

1944: Tu poți aduce pacea ori războiul. Lăcrimile fericirii, sau lacrimile suferinții.